

Xavier, Léon-Dufour 1913 Párizs - 2007 Párizs, Franciaország – Párizsban és Rómában tanult teológiát és 1947-ben szerzett diplomát Rómában. Újszövetség professzor, aki egyben a Cerf kiadót is vezette, ahol művei is megjelentek. Legismertebb alkotása az 1962-ben publikált Bibliikus teológiai szótár, amely a katolikus bibliikus kutatás számára iránymutató lett. János evangéliumról és a szinoptikusokról számos írást publikált. A II. Vatikáni zsinaton doktrinális kérdések vitájánál kulcs szerepe volt. **Művei:** L'Évangile et les évangiles, 1954. Concordance des évangiles synoptiques, 1956. Études d'Évangile, 1967. La Résurrection du Christ et l'exégèse moderne, 1969. Vocabulaire de théologie biblique, 1970 (Bibliikus teológiai szótár Róma 1974). Exégèse et Herméneutique, 1976. Les Miracles de Jésus selon le Nouveau Testament, 1978. Face à la mort, Jésus et Paul, 1982. À cause de l'Évangile, 1985. Résurrection de Jésus et Message pascal, 1985. Les Évangiles et l'Histoire de Jésus, 1986. Les Paraboles évangéliques, 1989. Origine et postérité de l'Évangile de Jean, 1990. Le Partage du pain eucharistique selon le Nouveau Testament, 1990. Dieu se laisse chercher, entretien avec J.-M. de Montremy, 1991. L'Évangile exploré, 1996. Dictionnaire du Nouveau Testament, 1996. Agir selon l'Évangile, 2002. Un bibliste cherche Dieu, 2003

Xeravits Géza, 1971 Budapest – Magyarország - 1989–1996 között teológiai tanulmányait a budapesti Pázmény Péter Katolikus Egyetem teológiai fakultásán végezte. 1992–1995 között az ELTE BTK hebraisztikai tanszékének hallgatója volt. 1996-ban teológiai licenciátust szerzett. 1996–1999 között a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán volt bibliikus előadó. 1999–2000-ben ösztöndíjasként a Leuveni Katolikus Egyetemen, majd 2000–2002 között a Groningeni Egyetem Qumrán-Intézetében tanult. 2002-ben teológiai doktorátust szerzett Groningenben. 2002-ben a Pápai Református Teológiai Akadémia (PRTA) ÓSz-i Tanszékén tanított, 2002–2005 között főiskolai adjunktus, 2005-ben főiskolai docens. A PRTA Simeon Kutatóintézetének titkára. Tagja a Catholic Biblical Association és az International Society for the Study of Deuterocanonical Literature szervezeteknek. Kutatási területe a korai zsidóság irodalma, különösen Qumrán, a deuterokanonikus irodalom; továbbá az ÓSz fogság utáni irodalmából a Zsoltárok és Dániel könyve. Főszerkesztője a *Studia Biblica Athanasiana* folyóiratnak, szerkesztője az alábbi könyvsorozatoknak: Simeon könyvek, Deuterocanonica, Horizontok, Dialogos, Lectio Divina. **Művei:** *A qumráni közösség Szentírás-értelmezése*. Bp. 1995, Pápa 2001; *King, Priest, Prophet. Positive Eschatological Protagonists of the Qumran Library*. Leiden 2003; *Átalakuló hagyományok*. Bp. 2003; *Tanulmányok az ókori Izrael kultuszáról*. Pápa 2004; Emellett 6 kötet szerkesztője, és több mint 50 tanulmány szerzője.

Ximenes (Jiménez) De Cisneros, Francisco OFM, 1436 Torrelaguna – 1517 Roa, Magyarország - Spanyol egyházi vezető, humanista reformátor. 1450-ben Toledo érseke, a salamancai egyetemen jogból doktorált és Kasztília főkancellárja lett. 1484-ben belépett a ferencrendbe Toledóban, és a provincia vikáriusa lett. 1492-től Izabella, kasztíliai királynő gyóntatója volt. A rendtartományt megreformálta. 1495-ben Toledó érseke és Spanyolország prímása, Kasztília nagykancellárja lett. Erőszakos térítést végzett a mórok között, reformálta a klérust és üldözte a babonákat. VI. Sándor támogatta a reformját, 1495-ben kinevezte a reformkolostorok vizitátorának. Később az összes ferences kolostor, 1499-től pedig valamennyi spanyol kolduló rend vizitátora lett. 1497–1498-ban a papság erkölcsi felemelésére rendezett egyházmegyei szinódust, képzésének javítására alapította az Alcalai Egyetemet, amely a humanizmus és az új tudomány, a misztika és a devotio moderna központja lett. 1514–1517 között itt keletkezett az ún. Biblia Complutensis Polyglotte (többnyelvű héber, görög latin Biblia). A nép felemelésére praktikus alapítványokkal segítette

a mezőgazdaságot, a mezőgazdasági ismeretek terjesztésének céljával számos kolostort épített. Izabella halála után kieszközölte a salamancai konkordátumot II. Ferdinánd aragóniai király és unokatestvére, Fülöp között, hogy Ferdinánd halála után Szép Fülöp vehesse át a hatalmat. 1507-ben a pápa Kasztília főinkvizítorává nevezte ki, amely tiszte VI. Adorján pápával együtt gyakorolta Ferdinánd halálig, V. Károly viszont azonnal elbocsátotta szolgálatából. **Irodalom:** CASTRO, A. G. de, *De rebus gestis a F. X. C., Archiepiscopo Toletano*. 8 kötet. Alcalá 1569; HEFELE, D. J., *Der Cardinal X. und die kirchlichen Zustände Spaniens am Ende des 15. und Anfang des 16. Jahrhunderts*. Madrid 1844; DELITZSCH, F., *Studien zur Entstehung der Polyglottenbibel des Kardinals X*. Leipzig 1871, 1886; LEA, H. Ch., *History of the Inquisition of Spain*. 4 kötet. Madrid 1906–1907; uő., *The Inquisition in the Spanish Dependencies*. Madrid 1908; LYELL, J. P. R., *Card. X. Statesman, Ecclesiastic and Man of Letters account of the Complutensian Polyglott Bible* Madrid 1917; MESEGUER, J. F., *Cartas al cardenal C., inquisidor general*. Madrid 1510–1513, in: *Archivo Ibero-Americano* 43 (1983) 285–310;